

Sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallintovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (HE 37/2015 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava hallintovaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Marja Isomäki, valtiovarainministeriö
- finanssisihteeri Timo Ertola, opetus- ja kulttuuriministeriö
- kouluneuvos Antti Markkanen, Opetushallitus
- kehittämisspäälikkö Sanna Lehtonen, Suomen Kuntaliitto
- koulutusjohtaja Heljä Misukka, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esitys vastaa hallitusohjelman tavoitteita tasapainottaa valtiontalous ja vähentää valtion velkaantumista. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen esitetään myönnettävän 9 028 milj. euroa vuonna 2016. Valtionosuusprosentti vuonna 2016 on 25,52 %. Sivistysvaliokunta pitää erittäin huomionarvoisena, että nykyisestä taloustilanteesta ja laajoista kustannusten leikkauksista huolimatta valtionosuuksia ei leikata nykytasosta. Päinvastoin kuin edellisellä vaalikaudella, jolloin valtionosuuden määrää leikattiin voimakkaasti, kuntien valtionosuusprosentti nousee vuoteen 2015 verrattuna nykyisestä valtionosuusprosentista 0,08 prosenttiyksiköllä. Lisäksi valtio rahoittaa täysimääräisesti kunnille tulevan uuden tehtävän.

Ehdotetun valtionosuusprosentin muutoksen perusteena ovat edellisen hallituksen päättämät sopeuttamistoimet, valtion ja kuntien välinen kustannusten jaon tarkistus ja uusien ja laajenevien tehtävien aiheuttamat vaikutukset.

Valiokunnan lausunto SiVL 4/2015 vp

Valiokunta korostaa, että veroperustemuutoksista johtuvaa kunnallisverojen 262 miljoonan euron nettomääräistä vähennystä vastaavasti ehdotetaan lisättäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 48,14 eurolla asukasta kohden.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan 55 §:n 2 momentin mukaan vuodesta 2016 lukien uusissa ja laajentuvissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista. Sivistysvaliokunta pitää erittäin positiivisena ja periaatteellisesti tärkeänä hallituksen esityksessä olevaa ehdotusta valtionosuusprosentin korottamisesta edellä todetun säännöksen mukaisesti 0,03 prosenttiyksiköllä liittyen uusiin ja laajeneviin tehtäviin lastensuojelun ja lapsiperheiden kotiavun kehittämisessä siten, että valtionosuus tähän toimintaan on 100 prosenttia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan osalta hallituksen esityksen eräs merkittävin uudistus on kunnan peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotusten jäädytys vuosina 2016—2019. Sen vaikutus vuonna 2016 on 34 milj. euroa verrattuna vuoden 2015 kustannustasoon.

Sivistysvaliokunnassa on mietintöä varten käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain 11 a ja 11 b §:n muuttamisesta (HE 80/2015 vp). Säästöjä arvioidaan syntyvän noin 10 800 lapsen varhaiskasvatusoikeuden muutoksen myötä, jolloin muutoksen säästövaikutukseksi on arvioitu vuositasolla 62 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 osalta säästökseen on arvioitu 25,8 miljoonaa euroa, mikä merkitsee 6,6 miljoonan euron säästöä valtionosuuksissa. Sivistysvaliokunnassa hallituksen esityksen käsittely on kesken, ja valiokunta tulee ottamaan esitykseen kantaa mietinnössään, jonka on tarkoitus valmistua joulukuun alussa.

Valtionosuuden merkitys opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla

Sivistysvaliokunta toteaa, että kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmällä rahoitettavat palvelut ovat taloudelliselta ja toiminnalliselta laajuudeltaan merkittävin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan osa-alue. Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmällä rahoitettavan palvelutuotannon piirissä on opetustoimessa noin 590 000 esi- ja perusopetuksen oppilasta ja kuntien järjestämän päivähoiton piirissä on noin 213 000 lasta. Lisäksi tähän peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmällä rahoitettavan palvelutuotannon piiriin kuuluvat kaikki kuntalaiset asukaskohtaisesti määräytyvällä valtionosuudella rahoitetun kuntien yleisen kulttuuritoimen ja kirjastotoimen osalta sekä osa kuntalaisista asukaskohtaisesti rahoitetun taiteen perusopetuksen osalta.

Peruspalveluiden järjestäminen on kuntien vastuulla ja rahoitus jakautuu kuntien ja valtion kesken. Vielä 1990-luvulla valtionosuus oli 58 %, kun vuonna 2016 se on enää 25,52 %. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan pelkästään peruspalveluiden valtionosuuden indeksileikkaus vie kasvatus- ja opetustoimelta yli 100 miljoonaa euroa vuoteen 2019 tultaessa. Tämä tarkoittaa noin 1 100—1 300:aa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen työpaikkaa. Valtionosuus on suuruudeltaan noin ¼ laskennallisesta yksikköhinnasta, eli jos kuntien omarahoitusosuus pienenee samassa suhteessa, vähenee kasvatus- ja opetustoimen rahoitus noin 400 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi ovat valtionosuuden laskennassa käytettävät yksikköhinnat jääneet koko 2000-luvun ajan jälkeen toteutuneista koulutuksen kustannuksista. Vuonna 2013 erotus yksikköhinnan ja todellisten kustannusten välillä oli -5,8 %.

Valiokunnan lausunto SiVL 4/2015 vp

Sivistysvaliokunta pitää indeksijäädytysten toteuttamista vuosina 2016—2019 erittäin valitettavana kuntien yleisen kantokyvyn kannalta. Kansalaisten yhdenvertaisten perusoikeuksien toteutumiselle on ongelmallista, että valtio vetäytyy peruspalvelujen rahoituksesta, jolloin kaikilla kunnilla ei valiokunnan arvion mukaan ole tosiasiallisia taloudellisia edellytyksiä selvitä tehtävistään yhtä hyvin. Valiokunta pitää tärkeänä, etteivät indeksijäädytyksestä johtuvat valtionosuiden leikkaukset vuosina 2016—2019 johda kunnissa esimerkiksi opetustoimen kokonaisrahoituksen merkittävään heikkenemiseen ja sen myötä opetuksen laadun ja määrän tosiasialliseen heikkenemiseen. Valiokunta korostaa kuntarakenteen ja riittävän vahvojen kuntien merkitystä peruspalvelujen rahoittamiselle siten, että peruspalvelut voidaan laadullisesti ja määrällisesti taa-ta tasa-arvoisesti kaikissa kunnissa.

Kuntien opetustoimen rahoitus

Valtionosuudet ovat kunnille ja muille rahoituksen saajille yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty minkään tiettyjen palvelujen järjestämiseen, joten rahoituksen saaja päättää itse valtionosuuden käytöstä. Valiokunta toteaa, että kuntien menoissa opetusalan kokonaisrahoitusosuus on jatkuvasti laskenut, kun taas sosiaali- ja terveyssektorilla se on noussut noin yhden prosentin verran joka vuosi. Talouden jatkuvasti heikentyessä kunnat joutuvat etsimään säästöjä sellaisista peruspalvelujen valtionosuuslain tarkoittamista palveluista, joiden järjestämistä, laatua tai määrää ei ohjata minimitasovaatimuksilla tai muilla vastaavilla normeilla. Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluissa näitä normeja on vähän sosiaali- ja terveyspalveluihin verrattuna.

Valiokunta arvioi, että nykytilanteessa koulutuksellinen tasa-arvo kunnittain verrattuna on rahoituksen vuosia kestäneen vähenemisen vuoksi uhattuna. Valtiolla ei ole käytössä lainsäädäntöön nojautuvaa ohjausjärjestelmää, jonka kautta voitaisiin tehokkaasti puuttua palvelujen järjestämisessä tapahtuviin heikennyksiin opetuspalveluissa. Sivistysvaliokunta pitää aivan välttämättömänä, että jatkossa arvioidaan uudelleen indeksijäädytysten ja peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus opetustoimen osalta ja opetustoimen sisältöön kohdistuvan lainsäädännön sitovuus suhteessa toiminnan rahoitukseen.

Valiokunta korostaa, että SOTE-uudistuksen toteutumisen myötä tulee väistämättä tarkastella uudelleen koko peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän toimivuutta, kun valtaosa kuntien tehtävistä keskittyy sivistystoimeen.

Informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoitus

Valtio ja kunnat osallistuvat yhteisten informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoitukseen siten, että molemmat osallistuvat hankkeisiin 50 prosentin osuudella. Vuonna 2016 kuntien rahoitusosuutta ehdotetaan vähennettäväksi 2,9 miljoonalla eurolla liittyen kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoitukseen. Vastaavasti kunnan peruspalvelujen valtionosuutta ehdotetaan edelleen vähennettäväksi 0,54 eurolla asukasta kohti. Sivistysvaliokunta pitää toivottavana, että tässä tarkoitettujen kansallisten palveluiden, kuten opiskelijavalintapalvelujen rahoittamisesta, säädettäisiin pysyväisluonteisesti valtion ja kuntien välisessä kustannustenjaossa ja näin varmistettaisiin opetustoimen kannalta keskeisten kansallisten palveluiden kehittäminen ja ylläpito.

Valiokunnan lausunto SiVL 4/2015 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Sivistysvaliokunta esittää,

että hallintovaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 18.11.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuomo Puumala kesk
varapuheenjohtaja Sanna Lauslahti kok
jäsen Li Andersson vas
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Kimmo Kivelä ps
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Sari Multala kok
jäsen Mikaela Nylander r
jäsen Nasima Razmyar sd
jäsen Saara-Sofia Sirén kok
jäsen Jani Toivola vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine

Valiokunnan lausunto SiVL 4/2015 vp
Eriävä mielipide 1

ERIÄVÄ MIELIPIIDE 1

Perustelut

Vaikka kuntien peruspalveluiden valtionosuus kasvaa ensi vuonna, on hallituksen esityksessä opetus- ja kulttuuritoimen kannalta merkittäviä puutteita. Peruspalveluiden järjestäminen on kuntien vastuulla ja rahoitus jakautuu kuntien ja valtion kesken. Vielä 1990-luvulla valtionosuus oli 58 prosenttia, kun ensi vuonna se on enää 25,52 prosenttia. Kansalaisten yhdenvertaisten perusoikeuksien toteutumisen kannalta on ongelmallista, että valtio vetäytyy peruspalvelujen rahoituksesta ja rahoitusperiaatteen toteutumisesta, jolloin kaikilla kunnilla ei ole tosiasiallisia taloudellisia edellytyksiä selvitä tehtävistään.

Talouden jatkuvasti heikentyessä kunnat joutuvat etsimään säästöjä sellaisista peruspalvelujen valtionosuuslain tarkoittamista palveluista, joita ei ohjata minimitasovaatimuksilla tai muilla vastaavilla normeilla. Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluissa näitä normeja on vähän sosiaali- ja terveyspalveluihin verrattuna. Kuntien menoissa opetusalan kokonaisrahoitusosuus on jatkuvasti laskenut, kun taas sosiaali- ja terveyssektorilla se on noussut noin yhden prosentin verran joka vuosi. Tämä merkitsee yhä vähemmän panostusta tulevaisuuden osaamiseen ja enemmän korjaviin toimiin. Aluehallintovirastojen valtakunnallisen peruspalvelujen arviointiraportin (2014) mukaan maan eri osissa asuvat perusopetuksen oppilaat eivät ole saavutettavuuden näkökulmasta tasa-arvoisessa asemassa suurten kuntakohtaisten erojen vuoksi.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmällä rahoitettavan palvelutuotannon piirissä on opetustoimessa noin 590 000 esi- ja perusopetuksen oppilasta ja kuntien järjestämän päivähoidon piirissä on noin 213 000 lasta. Lisäksi tähän peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmällä rahoitettavan palvelutuotannon piiriin kuuluvat kaikki kuntalaiset asukaskohtaisesti määräytyvällä valtionosuudella rahoitetun kuntien yleisen kulttuuritoimen ja kirjastotoimen osalta sekä osa kuntalaisista asukaskohtaisesti rahoitetun taiteen perusopetuksen osalta. Kuntien heikkenevä taloustilanne aiheuttaa sen, että yhä harvemmillä on mahdollisuus paikata omalla rahoituksellaan useiden prosenttien vajetta yksikköhinnoissa ja näin eriarvoisuus opetus- ja kasvatuspalveluissa kasvaa.

Indeksin jäädytys vie kasvatus- ja opetustoimelta yli 100 miljoonaa euroa vuoteen 2019 tultaessa. Tämä tarkoittaa noin 1 100—1 300:aa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen työpaikkaa. Valtionosuus on suuruudeltaan noin ¼ laskennallisesta yksikköhinnasta, eli kuntien omarahoitusosuutta pienennettäessä samassa suhteessa lähtee kasvatus- ja opetustoimesta rahoitusta noin 400 miljoonaa euroa. Pelkkä indeksien jäädyttäminen tarkoittaisi laskennallisesti 6,5 prosentin vähennystä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rahoituksesta. Ottaen huomioon tämän ja koulutussektorille kohdistuvat muut miljardiluokan säästöt emme voi hyväksyä indeksijäädytystä.

Esitykseen sisältyy päivähoitossa olevien yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien suhteen muutos ja subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen. Hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain 11 a ja 11 b §:n muuttamisesta säästöjä arvioidaan syntyvän noin 10 800 lapsen varhaiskasvatusoikeuden muutoksen myötä, jolloin muutoksen säästövaikutukseksi on arvioitu vuositasolla 62 miljoonaa euroa. Ensi vuoden osalta säästökseksi on arvioitu 25,8 miljoonaa eu-

Valiokunnan lausunto SiVL 4/2015 vp
Eriävä mielipide 1

roa, mikä merkitsee 6,6, miljoonan euron säästöä valtionosuuksissa. Vuodesta 2017 alkaen säästöjen arvioidaan olevan 63 miljoonaa euroa, ja tästä valtionosuuden säästö vuosittain on 15,9 miljoonaa euroa.

Opetushallitus katsoi lausunnossaan, että subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisen ja sen todellisen toteutumisen laajuus perustuu ennakkolisiin arviointeihin ja siten taloudelliset säästövaikutukset täsmentyvät vielä toiminnan toteutumisen myötä. Päivähoito-oikeuteen esitetty muutos ei välttämättä johda lasten lukumäärän vähenemiseen, sillä päivähoitopaikkoja on esitetyn uuden lain puitteissa edelleen mahdollista saada sosiaalisin tai erityisin perustein. Lisäksi muiden kustannusten, kuten henkilöstö-, hallinto-, tila-, ym. kiinteiden kustannusten, osalta saavutettavia todellisia kustannussäästöjä on vaikea arvioida etukäteen.

Lasten päivähoidosta annetun asetuksen 6 §:n muutos sisältää päivähoidossa yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen nostamisen 1:7:stä 1:8:aan. Asetusmuutos muuttaa päiväkohteissa 3 vuotta täyttäneiden lasten ja hoito- ja kasvatustehtävissä olevien henkilöiden välistä mitoitusasteita siten, että nykyisen seitsemän lapsen sijasta päiväkodissa tulisi olla yksi hoito- ja kasvatustehtävissä oleva henkilö kahdeksaa lasta kohden. Taloudellisten vaikutusten arvion mukaan ehdotettu muutos merkitsisi säästöä peruspalvelujen valtionosuuksiin vuonna 2016 arviolta noin 25,2 miljoonaa euroa, josta valtionosuus on noin 6,5 miljoonaa 25,72:n valtionosuusprosentilla laskettuna ja kuntien omarahoitusosuus noin 18,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 säästö on noin 62,4 miljoonaa euroa, josta valtionosuus on noin 16,0 miljoonaa 25,72:n valtionosuusprosentilla laskettuna ja kuntien omarahoitusosuus noin 46,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 arvioitu säästö on noin 64,4 miljoonaa euroa, josta valtionosuus on noin 16,6 miljoonaa 25,72:n valtionosuusprosentilla laskettuna ja kuntien omarahoitusosuus noin 47,8 miljoonaa euroa. Vuodesta 2019 alkaen säästö on 66,9 miljoonaa euroa, josta valtionosuus on noin 17,2 miljoonaa ja kuntien omarahoitusosuus noin 49,7 miljoonaa euroa.

Opetushallitus totesi tästäkin muutoksesta, että se perustuu ennakkolisiin arviointeihin ja siten taloudelliset säästövaikutukset tulevat täsmentymään vielä toiminnan toteutumisen myötä. Monien kuntien osalta päivähoitohenkilöstön mitoitusmuutokset on pakko toteuttaa kunnan taloudellisesta tilanteesta johtuen, vaikka siihen ei välttämättä olisi kuntien päivähoidon riittävän laadukkaan toiminnan jatkumisen kannalta valmiuksia. Toisaalta osalla kunnista taloudellinen tilanne mahdollistaa toteuttamaan päivähoitotoiminnan alemmalla suhdeluvulla. Päivähoidon toteutus tulee vaihtelevaan jatkossakin kunnittain paljolti niiden taloudellisten resurssien mukaisesti.

On syytä todeta myös se, että jo nyt useat kunnat, mm. Helsinki, Tampere ja Kotka ovat tehneet päätöksen, ettei subjektiivista päivähoito-oikeutta rajoiteta eikä hoitaja-lapsisuhdelukua muuteta. Vantaa ei suurena päiväkotien ryhmäkokoja eikä heikennä päiväkotien henkilöstömitoitusta vuonna 2016.

Perusopetuslain on turvattava oppilaiden koulutukselliset perusoikeudet jokaisena koulupäivänä opetussuunnitelman mukaisesti jokaisessa kunnassa. Varhaiskasvatukseen osalta eivät suhdeluvun muutos ja subjektiivisen päivähoito-oikeuden muutos tule tuottamaan odotettuja säästöjä, joten niistä tulisi luopua. Lisäksi lapset asetetaan eriarvoiseen asemaan riippuen kuntien halusta ja voimavaroista panostaa varhaiskasvatukseen ja vanhempien sosiaalisesta statuksesta, kuten siitä, ovatko vanhemmat töissä, työttömänä tai opiskelijoina. Lisäksi subjektiivisen päivähoito-oikeu-

Valiokunnan lausunto SiVL 4/2015 vp
Eriävä mielipide 1

den rajaaminen tarkoittaa sitä, että näitä osapäivälapsia saa olla 13 yhtä työntekijää kohden, mikä tarkoittaisi pahimmillaan 39 lapsen ryhmää.

Kulttuuri ja kirjastotoimi ovat merkittävää osatekijöitä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä sekä paikallisen kulttuurin ja yhteisöllisyyden kehittäjänä. Nämä ovat myös palveluita, joihin kaikilla tulisi valtakunnallisesti olla yhdenvertainen pääsy asuinpaikasta riippumatta. Kulttuuritoimella on merkittävä rooli myös jokaisen lapsen ja nuoren kasvussa ja kehityksessä sekä mahdollisen syrjäytymisen ehkäisyssä. Jokainen kulttuuriin ja sivistykseen sijoitettu euro on sijoitus nuoren ja koko yhteisön tulevaisuuteen, hyvinvointiin ja elinvoimaisuuteen. Kulttuuritoimi ja taiteen perusopetus ovat tärkeitä myös taloudellisesta näkökulmasta, jotta harrastaminen ja kulttuurille altistuminen olisivat kaikkien saatavilla taloudellisesta varallisuudesta riippumatta.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että hallintovaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 18.11.2015

Jukka Gustafsson sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Nasima Razmyar sd
Jani Toivola vihr
Li Andersson vas

Valiokunnan lausunto SiVL 4/2015 vp
Eriävä mielipide 2

ERIÄVÄ MIELIPIIDE 2

Perustelut

En hyväksy osaa lakiehdotuksesta (HE 37/2015 vp), jonka perusteella ehdotetaan muutettavaksi lapsen oikeutta saada kunnan järjestämää varhaiskasvatusta päiväkodissa tai perhepäivähoidossa eli niin kutsuttua subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen.

Suomi on OECD-maiden keskiarvon alapuolella lasten osallistumisessa päivähoitoon ja esikouluun. Monissa muissa maissa lasten osallistumista varhaiskasvatukseen pidetään erittäin tärkeänä lasten kehitykselle. Suomessa sen sijaan on taipumus nähdä päivähoito ainoastaan lasten säilytyspaikkana vanhempien ansiotyönteon mahdollistamiseksi. Lasten oikeuden hyvään kasvuun, kasvatukseen ja koulutukseen ei pidä tämän vuoksi olla yhteiskunnan tarjoamissa toiminnoissa heikennysten kohteena valtiontaloudellisista syistä.

Subjektiivisessa päivähoito-oikeudessa on kyse lasten oikeudesta laadukkaaseen lastenkasvatukseen. Perhesuhteet vaihtelevat, ja siinä yhteiskunnan mahdollisuudet toimiin ovat rajalliset, kun taas yhteiskunnan ohjausmekanismi parhaan mahdollisen alun antamiseksi elämään on kasvatuksessa ja koulutuksessa.

Päivähoitoryhmien ryhmäkoon suurentaminen johtaa todennäköisesti siihen, että ryhmien toiminnallisuus ja turvallisuus heikkenee. Päätös vaikuttaa sekä henkilöstöresursointiin että toiminnan tilatarpeeseen. Vaikka ryhmäkoko kasvatettaessa ei resurssisäästöjen vuoksi lisättäisi henkilöstön määrää, ei tällöin kuitenkaan vältytä tilatarpeen muutoksilta. Tilojen hallittavuus asettaa myös haasteita. Lisäksi uusien ja suurempien tilojen käyttöönotto kasvattaa omalta osaltaan kustannuksia. On myös esitetty lääketieteellisesti, että suurempien lapsiryhmien myötä lasten ja henkilökunnan sairastavuus nousee, minkä seurauksena kustannukset yhteiskunnalle kasvavat.

Tutkimukset osoittavat yksiselitteisesti, kuinka tärkeää hyvä varhaiskasvatusta on lasten oppimisen, sosiaalisten taitojen ja kognitiivisen kehittymisen kannalta. Varhaiskasvatuksen positiiviset vaikutukset näkyvät vielä teini-iässä. Ne erot oppimisessa, jotka johtuvat eroavaisuuksista lasten sosioekonomisissa taustoissa, tasoittuvat hyvän varhaiskasvatuksen avulla. Perusopetuksen rinnalla on varhaiskasvatusta tehokkain tapa tukea lapsiperheitä.

Hallituksen ehdottamien rajoitusten riskinä on niiden johtaminen siihen, että lapsia perhesuhteista riippuen kohdellaan eriarvoisesti niin, että päivähoiton mahdollistamaa turvaa ja vakautta eniten tarvitsevat lapset eivät välttämättä saa niitä riittävässä laajuudessa. Rinnakkaisten järjestelmien luominen eri lapsiryhmille eri oikeuksin hoivaan ja tämän seuranta vaatii puolestaan resursseja, joita tarvitaan paremmin itse ydintoiminnassa, päivähoidossa. Sen takia ehdotan, että kunnat myös jatkossa saavat valtionosuuksia kaikkien lapsien osalta eli että subjektiivinen oikeus päivähoitoon säilyy, että ryhmäkoot säilyvät ja että tämä huomioidaan, kun valtionosuuksia lasketaan.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitän,

**Valiokunnan lausunto SiVL 4/2015 vp
Eriävä mielipide 2**

että hallintovaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 18.11.2015

Mikaela Nylander r